

Sessie 15: Ontwikkelen van sleutelcompetenties bij jongeren

Sprekers

Guy Tilkin is hoofd van de Europese cel in de Landcommanderij Alden Biesen en coördinator van verschillende onderwijsprojecten.

Ruth Wouters en **Leen Alaerts** zijn docenten aan de KHLeuven in de lerarenopleiding.

Intro

Het Europese samenwerkingsproject 'AQUEDUCT: Acquiring Key Competences through Heritage Education' werd voorgesteld. Het ontwikkelen van sleutelcompetenties bij jongeren is het kerndoel van dit project. Erfgoededucatie vormt hierbij het middel. Hiervoor werden verschillende methodieken ontwikkeld en beschreven. In de sessie werden na een situering van het Europees kader van sleutelcompetenties en de opzet en resultaten van het project, twee concrete projecten voorgesteld die werden ontwikkeld volgens de vooropgestelde methodiek. Hierna werd mondig gediscussieerd over de resultaten, de troeven en waar het schoentje nog knelt.

Aqueduct

Aqueduct was een Comenius-project. In het partnerschap werkten 4 universiteiten/lerarenopleidingen en 5 'erfgoedproviders' uit 7 verschillende landen. De coördinatie was in handen van de Landcommanderij Alden Biesen en de KHLeuven was partner in het project. Een attractieve website en handboek in zeven talen zijn het resultaat. Het Aqueduct handboek <http://the-aqueduct.eu/download/Aqueduct-Manual-NL.pdf> en de website www.the-aqueduct.eu biedt achtergrond bij competentiegericht leren en onderwijzen in een erfgoedcontext en biedt een hele reeks praktijkvoorbeelden aan uit heel Europa. Een 26-tal projecten werden beschreven en enkele pilotprojecten werden ontwikkeld die als voorbeeld kunnen gelden voor het gebruik van de methodiek. De doelgroep voor Aqueduct zijn docenten en studenten in de lerarenopleiding, leerkrachten uit het basis en lager secundair onderwijs en educatieve medewerkers uit de erfgoedsector.

Erfgoed wordt in het project en de methodiek niet gezien als een mogelijk onderwerp in de vakken geschiedenis, kunst of cultuur maar als een complexe 'extra muros troef' voor onderwijs en vorming. Het biedt een enorm potentieel voor o.a. het verhogen van motivatie, innovatieve cultuuroverschrijdende benaderingen, banden tussen de school en de maatschappij, als toepassingsveld voor andere vakken en voor het verwerven van transversale sleutelcompetenties in 'een Leven Lang Leren': leren leren, sociale competenties, gevoel voor initiatief en ondernemerschap, culturele bewustwording en expressie. Het verwerven van deze competenties zijn cruciaal in de ontwikkeling van jongeren, in de weg en zoektocht die ze afleggen naar kritische en competente burgers.

Aqueduct kijkt daarom niet naar erfgoededucatie op zich maar stelt zich de vraag: "Hoe kan je ondernemerschap of *leren leren* bevorderen, hoe kan je sociale en persoonlijke competenties verwerven of bevorderen...?" Het project biedt nieuwe wegen naar competentiegericht leren en onderwijzen en helpt bij het creëren van nieuwe vormen van leren in een erfgoedcontext.

Volgende projecten werden voorgesteld in de sessie 'School in War, Heilig Hart Heverlee' (Handboek p.35) en de 'Abdij van Vlierbeek' (Handboek p. 58). Centraal hierbij stond de nood aan een krachtige leeromgeving, het belang van zelfsturend leren en het belang van samenwerken.

De gebruikte methode en voorbeelden konden heel wat deelnemers boeien en inspireren. Dergelijke projecten vragen wel een degelijke voorbereiding en een grote tijdsinvestering, wat niet altijd evident is binnen de schooluren en de leerplannen.

Enkelen vinden het een gemiste kans dat de projecten beperkt blijven in de tijd. Om met de leerlingen iets te kunnen opbouwen en diepgaand te werken zou er over een langere periode rond een project gewerkt moeten worden. Het antwoord hierop blijft uit. Binnen het onderwijssysteem is dit ook niet evident.

Ervaring uit de projecten leert wel dat de stimuli die kinderen en jongeren krijgen op een projectdag, aanzetten tot verder ontdekken. Op deze ervaring kan verder worden gebouwd. De impuls kan beperkt in de tijd zijn, het resultaat wordt voor lange tijd megedragen.

Een project hoeft dan ook niet altijd lang te duren om een diepe indruk na te laten bij kinderen en jongeren.

Anderzijds kunnen de ontwikkelde methodieken ook worden gebruikt in langdurige projectopzetten en verschillende lesmomenten. Het gaat veeleer om de inzet van de methodieken en het resultaat dat je daarmee verkrijgt, niet zozeer om de lengte van de stimuli en impulsen.

Meer info

<http://www.alden-biesen.be>

<http://www.khleuven.be/Over-de-KHLeuven/Onze-departementen/Departement-Lerarenopleiding>

<http://the-aqueduct.eu/download/Aqueduct-Manual-NL.pdf>

www.the-aqueduct.eu

Verslaggever

Katrijn Van Kerchhove

